

Het was een modern dieseltreintje van de firma Veolia, een gestroomlijnd exemplaar van Zwitserse makelij, licht van gewicht, waar geen al te hoge snelheid mee te halen valt. Wit koetswerk, rode deuren, donkergrijs dak. Om acht over zeven vertrok het vanuit Nijmegen, in de ochtend van maandag 28 november 2016.

Roermond was de eindbestemming, op alle tussenliggende stations, ook die van bescheiden oorden als Vierlingsbeek, Reuver en Swalmen, zou worden gestopt. Eén uur en zeventien minuten zou het boemeltje onderweg zijn.

Machinist René Smeets (58) was om vijf uur opgestaan. Stilletjes, om echtgenote Liana niet te wekken, had hij het bed verlaten. Hij zette thee, smeerde een boterham en trok zijn dienstkleren aan: de donkere pantalon van stevige snit, het

witte overhemd met rode strepen. Hij strikte zijn werkschoenen en nam de reflecterende rangeerjas van de kapstok.

Van zijn rijtjeswoning in Velden, een dorpskern aan de Duitse grens, was hij met de auto naar station Venlo gereden. In de personeelskantine vulde hij zijn dienstkaart in, ging na of er op het traject snelheidsbeperkingen golden, dronk koffie, rolde zijn eerste shaggy en wandelde na een praatje met collega's naar zijn trein – in zijn eentje, want bij Veolia, dat met mobiele controleteams werkte, waren geen conducteurs in dienst.

In de cabine stak hij de sleutel in het contact, voerde de kleine remproef uit en controleerde de frontverlichting alsmede de dodeman – een pedaal dat elke dertig seconden door de machinist moet worden ingetrapt, en dat ervoor zorgt dat de trein tot stilstand komt als hij uit de cabine valt of hem anderszins iets overkomt.

Om acht voor zeven was hij in Nijmegen gearriveerd, waar hij een nieuw ritnummer kreeg: 32221. In de andere cabine van de trein – de achterkant werd voorkant – nam hij aan de stuurtafel plaats en voerde andermaal de procedures uit. Het sein

sprong op groen toen hij om acht over zeven het vertreksignaal had gegeven en de deuren sloten.

Op het eerste stuk buiten het station – het was nog donker – geldt een snelheidslimiet van veertig kilometer per uur. Smeets trok meteen door naar zestig, want voor de trein die zestig haalt is hij al op het volgende baanvak, waar je tot de honderdtien mag gaan.

De honderdtien pakt hij nooit, vertelt Smeets, omdat de eerste stop, station Nijmegen Heyendaal, er dan al aan komt. ‘Anders moet je hard remmen, daar houden reizigers niet van.’

Bovendien was het glad, het had die nacht gevoren. Een onstuimig remmende trein kan het station dan voorbijrijden, iets wat Smeets in de tien jaar dat hij machinist is – ervoor werkte hij in een Bilderberg-hotel – eenmaal overkwam. ‘Bijna twee kilometer ben ik toen doorgeschoten.’

In de trein zaten meer mensen dan op de heenweg, aarzelend kwam de spits op gang. Een van de reizigers was psychologe Daisy van den Heuvel (47). Van haar woonplaats Nijmegen was ze onderweg naar de Max Ernst-kliniek in Venray, een in-

stelling voor geestelijke gezondheidszorg, waar ze werkt.

Van den Heuvel zat in de tweede klasse in een vis-à-vis vierzitsgedeelte, in haar eentje. ‘Aan het raam in de voorste coupé,’ zegt ze. Ze bladerde door een gratis krant en bekeek daarna iets op haar telefoon.

Verderop in de trein zat Nijmegenaar Roy Repkes (28). Hij moest naar Venray, waar een filiaal van CEVA Logistics is gevestigd. ‘Ik ben daar *customer service analyst*,’ zegt Repkes. ‘Dat is,’ tracht hij te verduidelijken, ‘tweedelijns ondersteuning op een afdeling voor klantgerelateerde probleemanalyse.’

‘Nijmegen Heyendaal,’ klonk het door de intercom. ‘Dat komt van een bandje, dat zeg ik niet zelf,’ verklaart Smeets, die de trein netjes tot stilstand bracht. Heyendaal, niet meer dan twee perrons en een loopbrug, ligt in een spoorkuil. Er gaat een drukke verkeersweg overheen, in de buurt van het station zijn allerlei instituten gevestigd.

Een tiental mensen stapte in, onder wie Beryl Rutten (22), een Nijmeegse studente die naar Venlo reisde. Ze liep daar stage bij de Mutsaersstichting, een jeugdhulpverleningsinstantie. ‘Ik draaide er

mee in een dagbehandelingsgroep voor jongeren,' zegt ze.

Rutten nam plaats in de middelste coupé. Ze deed luidsprekertjes in haar oren en zocht op haar telefoon naar muziek. 'Deephouse, van een lijst op Spotify die ik toen volgde.' De deuren gingen dicht, de trein vertrok.

Tonnie Visser-Hijmans (56) woont op de Stekkenberg, een volksbuurt in Groesbeek. Om zes uur was ze opgestaan. Ze had zich opgefrist, een licht ontbijt gebruikt en stapte in de auto om naar haar werk te gaan. 'Ik doe poetsen bij Pluryn,' zegt ze.

Pluryn is een instelling voor verstandelijk gehandicapten met geriatrische klachten. Vroeger zat het bij haar om de hoek, toen het nog Groesbeekse Tehuizen heette. 'Maar de hele boel is naar Hatert verplaatst, we zitten daar in drie nieuwe torens.' Hatert, vroeger een dorp, is een wijk in het westen van Nijmegen, aan de andere kant van het spoor.

'Ik was al voor zevenen weg, want ik moest nog tanken.' Ze reed over de Nijmeegsebaan, door het bos in de richting van Heilig Landstichting, een

dorp ten oosten van Nijmegen, vernoemd naar het katholieke devotiepark waar het Afrika Museum en het voormalige Bijbels Openluchtmuseum zijn gevestigd.

Op de rotonde bij Konbanwa, waar je onbeperkt oosterse gerechten kunt eten, ging ze linksaf, de Sionsweg op. De Sionsweg komt uit bij een spoorovergang en heet Scheidingsweg aan de andere kant van het spoor, waar natuurgebied Heumensoord begint.

Tonnie Visser hoorde gerinkel en zag rode lampen knipperen. De spoorbomen zakten omlaag, voor haar stonden twee auto's stil. Ze luisterde naar de radio, die stond afgestemd op Omroep Groesbeek, waar veelal schlagers in dialect worden gedraaid. 'Dat hoor ik 's ochtends graag.'

Ze deed het raam een stuk omlaag. 'Doe ik altijd als ik voor een trein sta te wachten.' De auto heeft centrale portiervergrendeling, vanbuiten kan een deur niet open. 'Als er iets met mij gebeurt, kunnen ze in ieder geval met de arm nog naar binnen.'

Na Heyendaal komt het spoor omhoog uit de kuil. Bij tennisclub Avanti '55 maakt het een bocht naar

rechts, tot aan de velden van korfbalvereniging Noviomagum. Daarna gaat het een heel stuk recht door, in de richting van de Mookerheide, waar de troepen van Lodewijk van Nassau door de Spanjaarden werden verslagen.

‘Het was nog steeds donker en een beetje mistig,’ zegt Smeets, die een normale verlichting voerde. Hij maakte direct flink vaart, om de maximumsnelheid van honderdvijfentwintig kilometer per uur te kunnen bereiken. Om zeventien over zeven, zes minuten na vertrek van Heyendaal, moest hij alweer op Mook-Molenhoek zijn, het volgende station.

Ter hoogte van saunacomplex De Thermen (‘Daar voel je je thuis’) reed de trein ongeveer honderd kilometer per uur. Ineens zag Smeets ‘twee personen met meerdere honden’ op de rails staan. Bij de overgang Sionsweg-Scheidingsweg, nog geen honderd meter verderop.

De personen met de honden hielden elkaar vast en leken zijn richting uit te kijken. ‘Helemaal zeker weet ik dat niet, het ging ook zo snel.’ Smeets toeterde, ‘tyfoneren’ noemen machinisten dat. Ook gooide hij direct de snelremming erop. ‘Dat

doe je automatisch, want je ziet iets wat daar niet hoort.’

Het tyfoneren, waarbij de trein een geweldige klarenstoot geeft, haalde niets uit, de personen bleven staan. ‘Dat remmen,’ zegt Smeets, ‘is ook meer een reflex dan dat het nog zin heeft, want je komt met honderd aanzetten.’ In luttele seconden was hij op de overgang.

Terwijl hij zich schrap zette vroeg hij zich af of hij een fout had gemaakt. Waren de slagbomen wel dicht? Had hij een rood sein gemist?

Toen was er de botsing, die hij wel voelde en hoorde maar niet zag. ‘In de cabine zit je wat hoger, het gebeurt voornamelijk onder mij.’

Door de snelremming gleden sommige passagiers van hun stoel. Studente Beryl Rutten hoorde geluiden die niet bij deephouse passen: een vreselijk gekraak, een hels gekletter. ‘Het was alsof er een enorme hoeveelheid blik werd vermalen.’

‘De aanrijding was erg voelbaar en hoorbaar,’ zegt psychologe Daisy van den Heuvel, die net als Rutten spreekt van ‘een blikkerig geluid’. Er stui-terde ‘van alles’ onder hen door, de trein schudde ervan. Customer service analyst Roy Repkes hoor-

de 'een knal en allerlei gestommel'. 'Het was net alsof we op een grasmaaier over een hoeveelheid takken reden.'

Tonnie Visser neuriede met een schlager mee toen het getyfoneer haar auto binnendrong door het halfgeopende raam. 'Dat geluid gaat door merg en been, feitelijk is het net een alpenhoorn,' zegt ze. 'Ik wist gelijk dat er iets te doen was op het spoor.'

De klap heeft ze niet gehoord, wel meent ze, in het schijnsel van een lantaarnpaal, iets te hebben zien vliegen. 'Ineens was het chaos.' Voor en achter haar stapten automobilisten uit. 'Die liepen allemaal te fladderen en te doen.'

De trein reed nog een heel stuk door, de spoorbomen gingen weer open. 'Alsof er niets was gebeurd.' Ook aan de andere kant van het spoor stapten automobilisten uit. Ineens zag ze een hondje rennen, het had een bruine vacht. 'Het was geen rashond, dat zag ik wel meteen.'

Het dier spurtte haar kant uit. 'Dat beestje was zo in paniek, ik dacht dat het onder de trein was doorgestuiterd.' Haastig stapte ze uit om het te grijpen. 'Dat lukte niet, het was door het dolle heen.' Ook

anderen probeerden het hondje te vangen; uiteindelijk wist de potige bestuurder van de auto voor haar het te overmeesteren.

‘Er zijn mensen onder de trein gekomen,’ hoorde ze zeggen. ‘Hele verhalen had iedereen meteen.’ In een roes liep ze naar het spoor. ‘Dat je wilt gaan kijken is een automatisme, op zo’n moment denk je niet na.’ Vlak naast de rails zag ze iets liggen: een schoen met de voet er nog in, een deel van het been er nog aan. ‘Toen ben ik zo aan het trillen gegaan, nog krijg ik er kippenvel van.’

Een man kwam naar haar toe. ‘Gaat het wel, mevrouw?’ ‘Nee, het gaat niet zo best,’ zei ze. En: ‘Eigenlijk voel ik me helemaal niet lekker.’ De man voerde haar weg van het spoor. ‘Later dacht ik: was ik maar nooit die auto uit gegaan.’

Al heel snel was er politie, een agent bracht haar naar haar auto. ‘Hij heeft mij erin gezet en is toen weer weggelopen.’ Radio Groesbeek stond nog op. ‘Dat heb ik toen heel hard aangezet.’ Het liefst was ze meteen weggereden. ‘Maar we konden natuurlijk niet over het spoor.’ Omdraaien was ook geen optie, tot aan Konbanwa stond het vast.